

REDACTIUNEA
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se
primesc.
Manuscrise nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiune în
Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena: la M. Dukas Nachf.,
Nux. Angonfeld & Emeric Les-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
pelik Nachf., Anton Oppelik.
In Budapesta la A. V. Gold-
berger, Ekstein Bernat, Iuliu
Leopold (VII Erzsébet-körsz.).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
rie garmond pe o coloană 10
bani pentru o publicare. Pub-
licar: mai dese după tarifară
și învoială. — RECLAME pe
pagina 3-a o serie 20 bani

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXVI.

„GAZETA“ iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-ri de Duminică 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-ri de Duminică 8 fr. pe an.
Se prenumeră la toate ofi-
ciile postale din țară și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare,
Târgul Inului Nr. 30, etajul
I.: Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul în casă: Pe un an
24 cor., pe șase luni 12 cor.,
pe trei luni 6 cor. — Un esem-
plar 10 bani. — Atât abona-
mentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 90.

Brașov, Joi-Vineri 25 Aprilie (8 Mai).

1903.

Unde am ajuns?

I.

Etă întrebarea, ce ni-se impune
ați cu putere mai mare ca altădată.
O cetim în ochii „e-cărui Român
de inimă, cu care dăm mâna; ea ne
întâmpină în tot locul și așteaptă
răspuns sincer; limpede și hotărât.

Nu mai dându-ne sémă despre
drumul, ce l'am parcurs, vom fi în
stare a cumpeni și a sci, cum am
înaintat pe cărarea, pe care am por-
nit în urmărirea marelui scop dictat
de iubirea noastră de patrie și neam.

Unde am ajuns noi Românii din
Ardeal, Bănăt și Țera ungarăscă cu
opințiile de până acuma pentru asi-
gurarea existenței noastre naționale?

Unde am ajuns cu partidul
nostru, în care ne-am fost concentrat
unanim toți frații dintre Carpați și
Tisa spre a puté lupta cu mai mare
succes, pe teren legal și constitu-
țional, umăr la umăr pentru cauza
noastră dréptă?

Unde am ajuns cu programul
nostru național, înscris pe stégul
acestui partid drept direcțiune și
călăuză în luptă?

Unde am ajuns cu presa noastră
națională, chemată a fi sfătuitoare
înteleptă, sinceră și devotată a po-
porului, propovăditoare neobosită a
zelului, energiei și perseveranței în
luptă, a credinței și iubirii de neam
și sentinela neadormită la porța ce-
tăuiei conștiinței, demnității și a
onorei noastre naționale?

La toate aceste întrebări se cere
ați să răspundem.

Veți recunoște, iubiti cetitori,
că în momentele actuale destul de
critice pentru noi, nu ne vine ușor
a satisface acestei îndatoriri, fiindcă
vrând nevrând vom trebui să atin-
gem și corde, dureroase pentru unii

în particular și pentru noi toți în
genere.

Sunt însă dureri, ce nu se pot
incunjura și de cari, când vorba e
toemai de a stérpi rădăcina răului,
care le dă nascere, nu putem fi
cruțați și nu putem cruța nici pe
alții, precum chirurgul conștient și
cu totă simpatia și bunăvoința ce-o
are pentru pacient, nu-l pôte dis-
pensa de suferința amară, ce i-o pri-
cinuesce cuțitul său merit a-i pre-
găti vindecarea.

Accentuăm aceste în deosebi, deși
sunt lucruri de sine înțelese, fiindcă
voim să desarmăm dinainte pe cei
ce, după un obicei rău și pervers,
incuibat din nenorocire de un timp
încóce și între noi, vor umbra éráși
să restălmăcescă cuvintele și păreri-
le noastre în sens pôte cu totul opus,
să ne însinue ori și ce și să ne bă-
nuescă de ori și ce, numai ca să țină
preocupați în defavorul vechiului
nostru organ pe cei, cari nu judecă
cu mintea lor proprie și să lasă a
fi *con amore* purtați de nas.

La întrebările, ce le-am atins,
credem, că vom puté răspunde mai
bine și mai la înțeles decât vom în-
cepe a cumpeni și judeca mai în-
tâiu pe cea din urmă, relativă la
presa noastră națională.

Un eveniment recent în viața
diaristice române dela noi a făcut
ca acesta cestiune să devină și mai
actuală și gravă de cum era.

Înțelegem aici încetarea invo-
luntară a diarului „Tribuna“ din
Sibiu.

Faptul acesta ni-a întristat pe
toți. Și acesta nu pentru partea, ce
au avut-o la catastrofa acestui diar
român național numéroșele procese
de pressă și nemilóșele condamnări,
cari în timpul din urmă își căutau
înzadar părechia, dér despre cari

eram de mult preveniți, ci fiindcă
disparițiunea acestui diar, care de un
șir de ani a fost organul comitetului
central al partidului nostru națio-
nă, este o aparițiune simptomatică, și
în sens trist simptomatică, pentru
situațiunea deplorabilă, în care a
ajuns partidul național, pe care noi
Românii din statul ungar în unire
și în unanimitate l'am înființat trei
ani înainte de fundarea „Tribunei“,
acum douăzeci și doi de ani, ca
să fie scut puternic al limbei și al
naționalității noastre.

Compromisul austro-ungar și —
ex-lex. Deputatul Schönerer din „Reichs-
rath“, a interelat pe ministrul-president
Koerber, că ce măsură are de gând să iee
față cu starea de *ex-lex* din Ungaria, și a
cerut, ca „Reichsrath“-ul să nu desbată
proiectele privitoare la compromisul vamal
austro-ungar până când în Ungaria nu se
va restabili starea constituțională. — Koer-
ber a răspuns, că guvernul n'are intenția
de a lua nici un fel de măsură, fiindcă
nici guvernul ungar n'a făcut acesta față
cu situația analogă, în care se afla Aus-
tria. Starea de *ex-lex* din Ungaria n'are
nici un efect asupra mersului desbaterilor
proiectelor de compromis.

Schimbarea emblemelor arma-
te. Diarul „Reichswehr“ din Viena a scris
dilele acestea un articol în chestiunea
schimbării emblemelor, pusă în perspec-
tivă atât de Fejérváry cât și de Szell.
„Reichswehr“ face o reprivire istorică și
ajunge la conclusiunea, că o eventuală
schimbare ar privi numai vulturul. Colórea
albă a drapelului ar puté însă rămâné ne-
schimbată și cel mult colorile bordurei și
ale prăjinei s'ar puté schimba. Numai 4
regimente au la drapela în loc de colórea
albă pe cea négră-galbenă, care s'ar puté
schimba ușor în albă. Ce ar trebui să se pună
în locul vulturului, este mare întrebare.

La „esako“ s'ar puté pune éráși cocarda,
ori „esako“-ul peste tot abrogat, căci și
așa nu servesce, decât în timp de pace.
Eșarpa (Feldbinde) s'ar puté înlocui cu o
curea de cartușe. De sigur însă, dice „R-v“,
în momentul de față încă n'am ajuns
acolo, ca să ne gândim la schimbarea em-
blemelor.

Dieta ungară a continuat erî des-
baterea cunoscutelor rapórté privitoare la
starea de *ex-lex*. Ballagi G. a cerut, ca
să se desbată proiectul de indemnitate.
Presidentul pune la vot propunerea. Va-
rady cere ședință închisă. — Kubik în-
furiat strigă: „Acestia și pe tatăl lor îl
omórá! Sunt capabili de ori-ce ticăloșie!“
În urma acesta, cei din drépta camerei,
la cari se refereau cuvintele lui Kubik,
însenéză un sgomot mare; unii amenință
cu pumnii și strigă: afară cu Kubik. Pre-
sidentul Daniel chemă la ordin pe Kubik
și ordonă ședință închisă. — Beóthy Acațiu
dice, că guvernul și-a pierdut capul —
Szell protestéză și dice, că el nu face des-
potism. — Hollo învinesce majoritatea
de arbitraru. — Szell declară, că prin ra-
portul ce l'a prezentat, n'a intenționat ni-
mic anticonstituțional. — În ședința des-
chisă s'a primit propunerea lui Ballagi de
a se urma desbaterea asupra indemnității.

Partidul liberal-scado. După do-
putații Lendl și Nosz și-a anunțat eșirea
din partidul liberal guvernamental și de-
putatul cercului Nagyvázsony, Francisc
Ovary. El și-a depus tot-odată mandatul
de deputat printr'o scrisóre adresată ale-
gătorilor săi, în care dice, că e aderentul
armatei independente maghiare și a teri-
toriului vamal independent de Austria.
Fiindcă în cestiunile aceste nu mai pôte
urma politica guvernului, își depune man-
datul și iese din partid. Eșirea lui Ovary
a produs consternație în cercurile liberali-
lor. Ovary va fi din nou reales deputat.

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Mórtea mea.

1.

După o bôlă de trei zile, într'o zi
de Sâmbătă pe la órele șese diminéța am
murit. Sărmana mea neastă borfaia toc-
mai într'un cufăr, căutând nisce rufe și
când s'a ridicat de acolo, uitându-se la
mine mă vedu nemișcat și cu ochii insti-
clăți. S'a spăriat strașnic, aruncă ce avea
în mână și se repeși la patul meu. Vê-
dând, că nu resuflu, credea, că am leșinat.
se aplecă peste mine, îmi pipăi pieptul și
mânil. De-odată o cuprinse o gróză su-
bită, începù să plângă și striga ca despe-
rată: „O, Dómné, Dumneđeule! A murit!“

Auđiam totul, dér glasul ei par' că
venia din depártare mare, cu ochiul stâng
vedeam ceva nelămurit: o lumină albă în
care toate obiectele se contopiau; ochiul
drept era cu desăvêșire paralisat.

Cădusem într'un leșin adénc asemé-
nător morții. Nici inima nu-mi mai bătea.
Par'că m'ar fi trăsni. Voința mea era le-
gată și nici o fibră a corpului meu nu-
mai dădea ascultare. Dér în acest corp
mort și nemișcat trăia încă cugetarea, care

lucra ce e drept încet și greoiu, era însă
cu desăvêșire lămurită.

Sărmana mea Margareta căduse în
genunchi lângă patul meu, plângea de i-se
rupea inima și repeta mereu suspinând:
„Dómné, Dumneđeule! A murit!“

Ér eu gândiam. Óre starea acesta
ciudată de améțelă, această nemișcare a
corpului pôte să fie mórtea, pe când spiri-
tul este în activitate? Ori pôte spiritul
a întârziat în capul meu și va rămâné
acolo încă o clipită, înainte de a-și lua
sborul în sus?

Din copilăria mea suferiam de fel de
fel de bóle și crise de nervi. Când eram
încă mic de tot, avusem în două rânduri
nisce friguri atât de grele, încât nimeni
nu mai credea, că mă voiú însănătoșa. De
atunci am rămas slab și bolnăvicios și cei
dimprejurul meu, ca și mine însu-mi, erau
deprinsi cu starea mea suferindă. Când
mă îmbolnăvii decí îndată după sosirea
mea în Paris, am interđis nevestei mele
de a trimite după medic. Puțină liniște,
îmi diceam eu, și éráși o să mă fac bine.
Numai strapațele călătoriei mă aduseră în
acea stare. Așa vorbiam cătră neastă-
mea. Acuma însă frica îmi crescea me-
reu. Stăteam nemișcat și fără resuflare

și inima mi-se stringea din ce în ce ma
mult...

Plecaserăm repede din órașelul nos-
tru provincial, căci obținusem o slujbă în
Paris și trebuia să-mi ocup imediat postul.
Eram sêraci și n'aveam nici atâta, ca să
trăim până ce îmi voiú încassa léfa de pe
prima lună. Și étă-mê-s acum victima unui
accident atât de regretabil!

Era în adevăr mórtea? Cređusem mai
nainte, că vecinica nópte trebuie să fie
mai întunecóșă și liniștea mai adéncă.
Când eram copil mă temeam de mórte.
Fiind slăbănog, ómenii mă desmierdau și
alintau și se uitau la mine cu milă, așa
că mereu mă gândiam, că n'am să trăiesc
mult și voiú fi îngropat de tînér. Și cum
mă gândiam așa la mormént și la pămén-
tul umed și greu, mă îngroziam și nu mă
puteam deprinde cu acest gând, cu toate
că ziua și nóptea vecinic mă persecuta.

Cresceam, dér ideea fixă crescea îm-
preună cu mine. Une-ori mă încercam să
analizez cu sânge rece această idee, îmi đi-
ceam că frica acesta este o nebulie și
apoi credeam, că am isgonit-o pentru tot-
deuna.

„Ei, și ce lucru mare“, îmi diceam
eu, „dēcă móre omul, s'au sfêșit durerile,
ce pôte să fie mai frumos și mai bun, de-

cât așa ceva? Toți trebuie să murim și
avem încă noroc, că nu trebuie să trăim
vecinic.“ Și când mă gândiam așa, mă în-
veseliam și mă uitam în fața morții, fără
să-mi fie frică de ea. De-odată însă mă
cuprinse éráși pe neașteptate. Mi-se părea,
că o mână de uriaș mă ridica în sus și
mă ține pe de-asupra unui abis — mă apu-
cară améțelile și mă scuturau frigurile —
frica cea veche mă copleși din nou, și cu
spaimă mă gândiam la păméntul umed.
De câte-ori nu mă treziam eu nóptea, atins
de o suflare rece și atunci îmi frângeam
mânil dicénd: „O Dómné, Dómné! Tre-
buie să mor!“ Mi-se stringea gâtul și în
momentul acesta necesitatea morții mi-se
părea o crudelitate îngrozitoare. Și mă te-
meam să adorm éráși. Prea séména som-
nul cu mórtea: Să stai culcat, vecinic ne-
mișcat și cu ochii închiși, fără să te mai
trezești! Și nu îndrăsnam a închide ochii,
de frică, că nu mi-i voiú mai puté deschide.

Nu știu, dēcă și alții sufer asemenea
chinuri, pentru mine însă, acesta era
blăstémul vieții. Stafia morții stetea veci-
nic între mine și între aceia, pe cari îi
iubiam și nu puteam scăpa de ea nici
chiar în momentele cele mai fericite ale
vieții mele. Chiar și în primele timpuri
ale căsătoriei noastre, când iubita mea

Evenimentele din Balcani.

Asupra evenimentelor din Balcani și a atentatelor cu bombe din Salonic, dăm aici următoarele amănunte:

Atentatele din Salonic.

S'a constatat, că casa unde se fabricau bombe, era a unei italiene și se află în apropierea sucursalei băncii otomane. În casa aceasta s'a stabilit în timpul din urmă un tânăr, fost ofițer bulgar, care s'a dat drept agent comercial francez, numindu-se Georges Jourdan. Dile și nopți întregi acest fals Jourdan stetea în casă și dimpreună cu câțiva tovarăși ai săi fabrica bombe. În seara atentatului Jourdan sosi acasă un sfert de oră mai târziu după comiterea atentatului și se vedea foarte obosit. A doua zi plecă de la locuință spunând italienei, că în curând se va reîntoarce. În odaie lăsa o geantă mare cu diferite lucruri împachetate în ea. Imprejurarea acesta a deșteptat bănuiala italienei, care s'a grăbit a avisa poliția.

Când Jourdan se reîntorse acasă pe la amiazi, imediat în urma lui venia un ofițer cu 30 soldați, cari împresurară casa. Puțin mai înainte sosiră la domiciliu lor cei trei prieteni ai lui Jourdan, cu mari pachete. Ofițerul ceru intrare, cei trei însă s'au opus și au descărcat revolvele, er Jourdan aruncă bombe pe stradă. Un glonț sfredeli brațul lui Jourdan, care observând pericolul, s'a sinucis printr'un glonț. Unul din tovarășii săi s'a refugiat în grădină, unde s'a împușcat și el strigând: „Astfel scie se moră adevăratul Bulgar“. Alți doi tovarăși ai lui Jourdan s'au urcat pe coșul casei, de unde pușcau asupra soldaților. Glonțele acestora însă curând le stinsse viața.

O mare mină s'a aflat dinaintea băncii otomane. Atentatorii aveau de gând să arunce în aer întreg cartierul european. În mină era așezată o mare cantitate de dinamită și un fitil electric. Bomba, care s'a aruncat în bancă, a nimicit aparatul electric și astfel s'a evitat o mare catastrofă.

După atentat.

După detunătura puternică produsă de bomba, care a aruncat în aer banca otomană, eșiră la stradă streinii din înalta societate, cari se aflau la clubul german. Oei cari apucară în direcția băncii, au fost înmormențati sub pământ, ce cădeau tocmai atunci și n'au scăpat de morțe decât aceia, cari se îndreptară spre restaurantul Colombo. E de observat, că atentatorii au făcut să explodeze gazometrul și tot atunci au făcut imposibil de folosit țeva principală a conductului cu apă, așa că apa se vârsa în mare. Scopul a fost: ca prin întineric să se ușureze lucrarea celorlalți atentatori și să se facă în același timp imposibilă stingerea incendiului.

Puțin mai în urmă s'au aruncat bombe la clădirea poștei, în atrium bisericii franceze, la spital, la berărie și în localul de distracții Alhambra. Detunăturile continue, vaețele celor răniți și țipetele celor speriați, întineric beznă și flăcările au produs o indescrivibilă panică la lo-

cutorii orașului. Momentul acesta a fost întrebuit de atentatori, pentru a se refugia. Nici unul din ei n'a fost prins la fața locului, pe câți-va însă i-a omorât bombele.

Bulgari omorâți.

Gendarmii, soldații și poliștii au intervenit îndată și pe strade s'au întâmplat lupte mari. În noaptea atentatelor și în ziua care a urmat, au fost arestați mai mult de 500 Bulgari. Numărul Bulgarilor omorâți trece peste patru sute. Mulți Bulgari s'au sinucis. Un preot s'a refugiat în biserica bulgărescă, unde soldații turci urmându-l l'au ucis. Cadavrele celor ucși, au fost aruncate în mare.

Lupte cu bandele bulgare.

Lângă Males revoluționarii au aruncat bombe asupra soldaților turci dintre cari au ucis 40. Banda, care consta din 200 oameni, a avut o mare luptă cu Turcii lângă Kundina. 50 Bulgari au căzut.

Concentrări de trupe.

După o telegramă din Belgrad, Porta concentrează trupe la granița Serbiei. În urma acesta Serbia a convocat rezervele. De la războiul serbo-bulgar încăce, niciodată n'au stat atâția soldați sub arme ca acum, în Serbia. Diarele recomandă guvernului neutralitatea în cazul unui conflict turco-bulgar.

Ambasadorul turcesc la Goluchowski.

Ambasadorul turcesc din Viena a făcut zilele acestea o vizită contelui Goluchowski, ministrul afacerilor străine austro-ungar, convorbind timp mai îndelungat cu el despre evenimentele din Salonic. Guvernul turcesc a dat ambasadorului autoritatea să deslușească pe Goluchowski cu privire la măsurile de siguranță luate de autoritățile otomane. Ambasadorul a accentuat, că comitetele macedonene numai cu ajutorul guvernului bulgar sunt capabile a-și întinde acțiunea criminală și că e absolut necesar, ca Bulgariei să i-se dea ultimul advertisement, pentru-ca să se prevină evenimente foarte serioase. Goluchowski a condamnat viu atentatele bandelor bulgare și a exprimat regretul, că autoritățile turcesci n'au luat înainte măsurile necesare.

Bănuiele unei foi bulgăresci.

Diarul oficios „Vecerna Posta“ din Sofia bănuiesc pe Austro-Ungaria, că ajută organizația macedonenă cu arme, muniții și dinamită. Numita foie provocă pe guvernul bulgar, ca să esplice puterilor europene rolul Austro-Ungariei, er organizația macedonenă să facă un apel către Europa de a stăru pentru o intervenție generală, care să scape orientul de două mari calamități: neorânduile turcesci și bunăvoința austriacă.

Turcia către puteri.

Se înregistrează ca sigur, că Turcia va trimite puterilor europene o notă energică prin care se arate, că Bulgaria este aceea, care alimentează turburările și măcelurile din Macedonia. Turcia va arăta, că principele Ferdinand joca un rol nesincer în totă această afacere. Turcia va cere

Rusiei și Austro-Ungariei să intervie la Sofia, căci la cas contrar va fi silită să facă o demonstrație militară la granițele Bulgariei.

Chestiuni agrare.

II. Remedii.

(Urmarea a 2-a.)

Prețurile eftine a lânurilor transoceanice s'au resimțit și se resimt până în cel din urmă cătun din Carpați prin scăderea prețurilor lânurilor noastre. Importul de carne prospătă din America și de animale vii nu au reușit, der se importă în Europa carne înghețată și sărată, conserve, unt, brânzeturi, slănină și șunci.

În timpul din urmă importul de fructe prospete, fr. preservate și uscate din America ia pe an ce trece o dezvoltare tot mai mare.

În anul 1891 s'au importat în Germania fructe prospete din America 3.372 chintale metriche, în 1896—78.201, în 1897—103.365 q. în preț de 2.2 milioane de mărci — er fructe uscate în 1891—17.745 chintale metriche în 1896—84.121 și în 1897—178.502 q. în valoare de 6,5 milioane de mărci.

Firmele de coloniale ardelene din Bucuresci vind — mere prospete din *Tirol și Goriția*, prune uscate franceze și bosniace și caise uscate din *California* cu prețuri înalte și întreprinse decât cele indigene. Conservele franceze se vind de milioane în România.

Față de aceste împrejurări schimbate ale producției, și după ce măsurile luate de guverne în favorul micii culturi și a țeranului, seu că nu s'au putut aplica, seu că ele au eșit în defavorul lui, el a rămas avisat la ajutorul seu propriu cum va sci și puté. Calea era indicată de sine — unde individul singuratic nu-și putea sie-și ajuta, să încerce prin unire; mai mulți la olaltă și prin Asociațiune, Reuniuni și Societăți de producțiune. Din aceste nevoi au eșit și Băncile noastre ca instituțiuni pur populare. Cu reuniunile de producțiune și desfacere suntem încă în restanță.

Băncile noastre, ca o imitație a celor săsesci și ungueresci, au venit cu 30 de ani în urma lor, și au avut de efect a mări încrederea poporului în aptitudinea sale, și până la un punct ore-care și avuția națională. Cea dintăiu a fost „Albina“ din Sibiu înființată la 1872 „prima societate română pe acții, cu scop de a procura poporului mijlocele bănesci pentru portarea și dezvoltarea economiei sale, a ridica întrinsul spiritul de economie, a ridica creditul real în țară, și ast mod prin operațiunile ei a promova interesele economiei naționale“. (Creditul fonciar rural

din România a fost înființat ceva mai târziu la 1873 sub aceleași puncte de vedere).

Scurt și cuprinător: Scopul lor era de a procura poporului mijlocele bănesci pentru portarea și ridicarea economiei sale, și a ridica creditul real în țară și a promova interesele economiei naționale. „Albina“ a progresat enorm și a dezvoltat, recunoscem bucuros, o activitate foarte rodnică și binefăcătoare între Români, dând impulsione prin esemplul ei și contribuind direct și indirect la înființarea de alte bănci și societăți de credit românesci, a căror număr trece actualmente de-o sută. Scopul primitiv de a contribui la dezvoltarea și ridicarea economiei naționale și țeranului, îndrumarea pe calea culturii raționale însă a fost eludat, și atât „Albina“ cât și cele-lalte institute românesci au devenit mai mult societăți de *Credit și economii*.

Țeranul nostru a rămas tot cu sistema lui de cultură veche, estensivă — primitivă, moștenită din moși și strămoși, cu sistema de 3 câmpuri, și ogorul obligator tot al 3-lea an an seu în fie-care an pe a 3-a parte din hotar, cu vitele și uneltele lui primitive, deși și-a îmbunătățit casa de locuit și ecaretele economice, și până la un punct și plugurile. Inse au fost promovate mijlocele de cultură națională bisericii, școle etc. Partea pur agricolă și prin ea întreaga sistemă de cultură și exploatare a pământului și industria mică și mare națională, însă nu. Arare-ori au fost ajutate comune și tovarășii de săteni, să cumpere niscai-va păduri, pășuni și moșii mai mari, pentru a le partela între săteni și a spori pământul lor de hrană și producțiunea națională.

(Va urma)

Impăratul Wilhelm în Roma.

Visita împăratului Wilhelm în Roma este de o importanță mare politică, ceea ce dovedește prezenta cancelarului Bülow și a contelui Waldersee. Bülow a conferit în diferite rânduri cu Zanardelli și cu noul ministru de externe Morin. Precum se vede împăratul Wilhelm a ținut să influențeze personal asupra regelui Italiei, care are simpatii pentru Slavi, și să-l atragă mai mult în sfera de interese a triplei alianțe.

Pe lângă visita, ce a făcut-o împăratul Germaniei la regele Italiei, al cărui oșpe a fost, este de remarcă și atențiunea deosebită, cu care Wilhelm a făcut visita la Vatican.

Impăratul Germaniei a fost acuma pentru a treia oră la Leo XIII și visita de la 3 Maiu a. c. a fost mai remarcabilă decât cele anterioare prin pompa estraor-

Margareta stetea culcată alături de mine, er eu privind la ea cu drag, construiam castele aeriene pentru viitor, gândul morții și aici mă neliniștea sdrobindu-mi visurile și speranțele.

Mă cuprinse o descurajare îngrozitoare și mă întrebam: Ce ne folosese fericirea, că suntem uniți, decă după unire trebuie să urmeze despărțirea! Și apoi mă cuprinse gândul, ore care din noi doi va trebui să se despartă întâiu? Și gândul acesta mă chinuia până ce isbucneam în lacrimi.

În timpurile mele mai bune, când mă simțiam bine trupesc și eram fericit, mă cuprindea subit o adâncă melancolie, pe care nimeni nu o putea înțelege. Toți se mirau vedându-mă trist în nisece împrejurări, când n'aveam motive, decât pentru bucurie.

Eu însă în mijlocul celor mai mari bucurii eram obsedat de gândul, că trebuie să trec din această lume și la urechile mele răsuna par'că cuvântul: Pentru ce?

Ceea-ce este însă mai rău în starea aceea chinuitoare, este rușinea ascunsă, ce o simte omul, în urma căreia nu îndrănesc a se destăinui cuiva. Pote se înțempla, că bărbatul și femeia sunt cuprinși, în același timp de aceeași grăză,

când se apropie unul de altul în întineric, der nici unul nu spune nimica: Frica de morțe este atât de mare, încât omul nici nu are curajul a o numi.

La toate acestea trebuiau să mă gândesc, pe când iubita mea Margareta plângea lângă patul meu. Imi era necaz, că nu o pot mângăia și nu-i pot spune, că nu sufer. Decă morțea nu este nimic alta, decât un leșin al corpului, atunci n'aveam dreptate, de a mă teme așa tare de ea.

Mă copleși o dispoziție plăcută egoistă, un repaus, în care imi uitam toate grijile. Memoria mea însă devenise estandard de ageră și clară. Cu o repeziune nespūsă imi defilă pe dinainte într'ega mea viață, acesta era însă o dramă, la care eu nu luam parte, era, par'că o voce străină, care imi povestea propria mea biografie. Și senzația acesta ciudată mi-se părea interesantă și mă amusa.

Vedeam o regiune, departe, departe. O șosea îngustă străbătea această regiune, er la o cotitură o pădure de brați acoperă nisece coline stâncose. Spre acel loc își îndrepta pași un copil de 7 ani — eram eu — cătră o casă pe jumătate ruinată, situată lângă o mlaștină. Eram cu tatăl meu. În colibă locuiau părinții Margaretei, cari se bucurau de venirea celor

doi oșpeți și le puneau pe masă cozonac. Erau însă foarte săraci, cari își câștigau pâinea de toate zilele lucrând din greu în ocele din apropiere.

Apoi vedeam un alt tablou.

Vedeam marea imensă și cerul d'asupra ei și acolo trăia și visa băiatul și de-odată trebui să plece și se afla într'o casă veche și sombră, într'un institut, însă dorul după marea imensă trăia în sufletul lui. Apoi vedui o gropă întunecată săpată în pământ: Tatăl băiatului murise. — Băiatul crescuse, era funcționar într'un spital și ducea o viață monotônă, și singura lui bucurie era visita, ce-o făcea în fie-care Duminecă în casa de lângă mocirlă.

Viața părechii sărace devenise grea de tot: Ocele nu mai oferiau nici un câștig și tot ținutul era cufundat în miserie. Margareta era încă copilă și iubea pe tinerul, fiind-că îi promisese o mică rohbă. Mai târziu însă, făcându-se mare și când o ceru în căsătorie, observă, că nu-l iubesc. Părinții însă se învoiră numai decă, vesel, că pot scăpa așa ușor de fată. Er fata era mult mai ascultătoare, decât se dăcă „nu“ și părea, că se împretinesce cu gândul să fie soția amicului din copilărie.

În ziua cununiei ploua ca din ciuhăr și când s'au întors de la biserică, Margareta trebui să-și desbrace haina de mirsă, atât era de udă.

Așa defilară pe dinaintea mea tablourile din tinerete. Am trăit cât-va timp în patria noastră, Guerade, într'o di însă — un nou tablou — când mă întorsei acasă găsi pe Margareta scaldată în lacrimi. Plângea, fiind-că se plictisia și nu mai voia să stea în acea localitate. Și bărbatul îi promise, că îi va împlini dorința. Lucra cu sîrguință până noaptea târziu și reuși a realiza ceva economii. Punea ban lângă ban și în șese luni strînsese o sumă destul de însemnată. Într'aceea un prieten îi găsi o funcție în Paris, unde va putea să-și ducă femeia, ca să nu se mai plictisească. Cât de veselă era în tren! A fost o călătorie lungă, care a ținut totă noaptea și băncile din clasa a treia fiind tari ea își răsima capul de brațul lui și dormia ca un copil.

Etă tot trecutul meu. Și acum zăceam întins în pat în locuința mobilată, pe care o închiriasem în grabă în Paris. Eu murisem, er soția mea ingenunchia lângă mine pe pământ și plângea.

(Va urma).

dinară, cu care a plecat de la ambasada germană de pe lângă Vatican spre Borgo și piața Sf. Petru. Înainte de vizită dăduse un prânz la ambasada sa, la care invitase pe cardinalul Rampolla și pe alți cardinali, cu cari s'a întreținut asupra bibliiei și descoperirile din Babilon. Cu Leo XIII a stat de vorbă timp de 20 minute, după care și-a introdus în apartamentul papei și pe cei doi fii ai săi, prezentându-i bătrânului pontific. Impăratul a distins și pe cardinalul Rampolla cu visita sa.

Cuvântarea d-lui D. Ollanescu-Ascanio

rostită cu ocaziunea inaugurării statuei lui C. A. Rosetti.

În numele Academiei Române salut cu adânc respect imaginea venerată și neperitoare a lui C. A. Rosetti. Însărcinarea de a lua cuvântul în numele acestei înalte instituții de cultură, la solemnitatea de astăzi, este nu numai o onorătoare îndatorire, ci și privilegiul unei pioase manifestațiuni, din partea mea, pentru ilustrul cetățean, amic și camarad de oște al tatălui meu.

Fie ca prinsoșul de laude ce-i voi aduce să se înalțe până la densul, în locașul fericirii de veci, ca duiosă mărturie a nemărginitei admirațiuni ce-i păstrăm și a fiescui iubiri ce din copilărie i-am purtat în inima mea.

Activitatea binefăcătoare a lui Rosetti a fost răspândită în toate direcțiunile și strălucirea numelui său a fost legată de mai toate înălțăturile întreprinderi ale vieții noastre publice. A lumina poporul, a-l călăuzi cătră bine și a-i da putința să lucreze singur pentru propășirea și înălțarea lui, prin libertate și prin neatârnat, acesta a fost idealul cătră care și-a îndrumat el munca și jertfele, acesta pōte fi înțelesul profetic al cuvintelor: *Luminază-te și vei fi. Voiesce și vei pute!*

A fost d'ér firesc lucru ca luptătorul pentru desrobirea neamului și pentru libertatea gândirii, purtătorul făcliei culturale, apărătorul dreptelor și mănderelor obiceiuri, iubitorul de frumos și de adevăr, să fie și sprijinitorul luminat al limbei strămoșesci, care în armonioase strofe îi înfripase primele dragi vedenii, primele duiose simțiri ale iubirii.

El fu cel dintâiu, care propuse înființarea, la noi, a unei societăți literare, din care avea, mai târziu, să ăasă Academia Română de astăzi.

Intr'adevăr, la 1866, fiind ministru al cultelor și al instrucțiunii publice, Rosetti adresază consiliului de miniștri un referat inspirat de cele mai culturoase și mai înalte idei și simțăminte cu privire la limba și literatura românească:

„În mijlocul preocupățiunilor de reforme regenerătoare ale țării — dicé el — nu trebuie să uităm ceea ce datorim limbei și literaturii noastre naționale. Limba poporului român, eterna dovadă a latinității țerei noastre, reclamă imperios cultul său, sub pedepșa de a nu mai pute servi de vehicul cugetării naționale în noua sa dezvoltare... Istoria ne arată cât sunt de mari influențele limbei, influențele literare asupra spiritului și a însuși caracterului național. Există o legătură întinsă și indistructibilă între cugetare și expresiunea ei esternală. A regula, a fixa, a stabili acea expresiune și formă esternală, este a regula și a da stabilitate. însă și cugetării!”

Pentru aceste considerațiuni, propune formarea unei societăți literare, cu membrii din toate provinciile locuite de Români, pentru a da țării, într'un timp cât mai apropiat, „cele două mari colone ale templeului său literar: Gramatica și Glosarul limbei; fiindcă, insistă el, gramatica și dicționarul dorit, nu trebuie, nu pot să fie al unui dialect român numai, ci gramatica și dicționarul obstescei limbi române.”

Așa fiind, Locotenența Domnăscă de atunci aprobă și promulgă la 12 Martie 1866 Regulamentul pentru formarea societății literare române, propus de Rosetti, a căreia misiune se statornea prin art. I:

a) De a determina ortografia limbei române.

b) De a elabora gramatica limbei române,

c) De a începe și realiza lucrarea dicționarului român.

Societatea se compunea, de ocamdată, din 21 membrii, luați 3 din Moldova, 4 din Muntenia, 3 din Transilvania, 2 din Banat, 2 din Maramureș, 2 din Bucovina, 3 din Basarabia și 2 din Macedonia.

Societatea era subvenționată de Stat și n'avea drept de a primi legate și ori-ce

ofrande. Prima ei întrunire fu fixată la 1 August 1866, sesiunea având o durată de cel mult 2 luni.

Prin decretul din 22 Aprilie și 11 Iunie următor, Rosetti propuse și Locotenența Domnăscă numi pe primi membrii ai acestei societăți, luați din părțile locuite de Români, afară de hotarele țerei noastre. Cităm printre aceștia pe Alexandru Roman, pe Cipariu, pe G. Bariț, pe Mocsonyi, pe Babeș, pe Alex. Hurmuzaki, pe Al. Hasdeu, pe Cavalerul Stamate, pe Caragiani.

Din cauza epidemiei de holeră ce bântuia țera, prima sesiune a societății fu însă amânată pentru 1 August al anului următor, când prin decretul de la 2 Iunie și 20 Iulie, propuse de d-l Brătianu, se și făcură numirile membrilor din Moldova, și anume: V. Alexandri, C. Negruzzi, V. Alexandrescu-Ureche și Nicolae Ionescu, și din Muntenia: Ion Eliad Rădulescu, A. Treb. Laurian, C. A. Rosetti, I. Massim și Titu Maiorescu.

Societatea literară română fu inaugurată în mod solemn la 1 August 1867, de cătră Stefan Golescu, ministrul de externe, înlocuind pe Dimitrie Brătianu, ministrul instrucțiunii publice, împedcat, și de atunci și-a urmat în mod periodic, d'ér regulat, sesiunile sale, până ce prin legea din 29 Martie 1879, fu declarată Institut Național cu denumirea de *Academia Română*.

Menirea ei însă, ca și a societății literare din care eșise, rămăsese tot: cultura limbei și a istoriei naționale, a literelor, a științelor și a frumóselor arte. Ea formeză un corp unic compus din trei secțiuni: literară, istorică și științifică, ér numărul membrilor îi fu sporit de la 21 la 36.

Rosetti d'ér este întemeietorul academiei române și ca atare el are drept la prinsoșul recunoștinței și al admirațiunei tuturor Românilor, Academia fiind eterna reprezentantă a cugetării și a simțirii române. Ea este locașul de înfrățire, prin munca cinstită și desbrăcată de ori-ce interes său pasiune personală a tuturor elementelor culturale a întregii activități intelectuale a României sub augusta protecțiune a celui mai înțelept monarh, a celui mai ilustru căpitan, Carol I. regele României.

C. A. Rosetti a fost membru al Academiei și chipul său viu și expresiv e așezat în galeria ilustrilor noștri colegi, trecuți din viață nu numai d'ór că în vremuri prielnice a pus temelia institutului nostru național de cultură, ci și fiindcă avea drepturi și merite personale îndestulătoare pentru acesta.

În adevăr puțin au fost la noi aceia, cari s'au dat din frageda pruncie la cultul frumosului mai cu ardere de cât densul.

(Va urma).

SCIRILE DILEI.

— 24 Aprilie v.

Prigonirea unui preot. Scim, că parochul Iosif *Stupineanu* din Riu-alb, fost paroch în Bârcea-mare, a fost șicanat și batjocurit rău prin foile maghiare, ér ministrul Wlassics n'a voit să-l întărească în postul de catechet. La școale de stat din Deva, pentru că d-sa ca catechet, a spus copiilor români de la școala de stat din Bârcea-mică, să nu-l mai salute unguresce, ci românesce, căci atât ei cât și el sunt Români. D'ér nu numai atât, ci d-sa a fost dat și în judecată pentru „agitație”. Pertractarea în acest proces se va ține în 13 Maiu n. a. c. Eță ce dicé d-l Stupineanu relativ la acest proces: „Vom vedé ce va fi atunci”. Conștiința mi-e liniștită, căci legea n'am călcat-o. D'ér a-mi apăra legea și ritul am jurat, apoi dulce limba mea încă nu mi-o las, să știu, că ori-ce furii șoviniste vor da peste mine!”

Fostul metropolit Ghenadie la Ierusalim. Ise scrie „Consev.” din Ierusalim, că fostul metropolit Ghenadie a sosit acolo în Sâmbăta lui Lazăr. A doua zi, Dumineca Floriilor, a asistat la slujba de la biserica patriarhiei. A fost invitat să locuiască în casa de vară a patriarhului în ziua de Paști a slujit împreună cu Patriarhul. La a doua înviere éráși a slujit împreună cu Patriarhul și a cetit evanghelia în românesce.

Fosta princesă Luisa petrece actualmente în Lindau, unde a dat naștere în ziua de 4 Maiu unei fete. Nou născuta

va fi înregistrată la oficiul stării civile, ca aparținătoare familiei regale saxone, și va fi luată după câteva săptămâni de la mamă-sa și dusă la Dresda.

Invetătorii premiați. Ministrul de culte, Dr. Wlassics, dăduse anul trecut o ordinațiune prin care declară, că va premia pe invetătorii, cari vor înființa în comuna lor Reuniuni pentru tinerime. Intre cei premiați sunt următorii invetători: Anton *Jovian* în Uioara, Anton *Gomboș* în Nagy-Buttyin, Ioachim *Nistor* în Héviz, Cornel *Morosán* în Aranyos-Megyes și Sever *Silca* în Secădate.

La Canada! În 29 Aprilie au cerut audiență la președintele Bucovinei Hohenlohe, 100 de țeranți din districtele Siret și Cernăuți și au cerut să le permită să emigreze la Canada, adaogând că un agent necunoscut le-a comunicat, că guvernul țării ia în acord lucrători pentru construirea căilor ferate din Canada, și că le dă avansuri de câte 1200 cor. de cap. Președintele țării, Prințul Hohenlohe a mulțumit ómenilor că au venit la el să cêră sfat, pentru că el este gata a ajutarea poporațiunea, apoi le-a comunicat că nu d-sa are a da permisiunea pentru emigrarea la Canada, fie-care are voie a-și căuta lucru unde-l află, trebuie însă să facă ómenii atenți la nișce înșelători de agenți, cari cutreeră țera și înșală ómenii ademenindu-i la emigrare. Ómenii să fie fôrte precauți, dedeocă situația lor prin emigrare adeseori devine mai rea, decum a fost în patria lor, și că mulți din cei emigrați, nu numai că și-au înrêutătit situația, d'ér nici nu au ocaziunea de a se reîntorce în patria lor. Principele Hohenlohe a dat ordin imediat de a se cerca după agentul ce a sedus ómenii. Agentul a fost aflat într-o cărcimă din Cernăuți și a fost arestat. S'a constatat că acest agent a lătit fama numai din cauza, pentru a ademeni țeranii ca să vie la oraș și el să-i escrocheze, făcându-le diferite cereri pentru cari lua parale.

Arno Hilf și maestrul Dic. Puțin lăutar și vor fi mânuind arcușul cu atâta dibăcie, ca Dic din Brașov. Înainte de asta cu câteva săptămâni profesorul Arno Hilf de la conservatoriul din Lipsca, dând aici în Brașov două concerte, avu prilej în diferite rânduri a-l auđi pe Dic cântând din vioară. Intorcându-se acasă, a trimis lui Dic o scrisóre fôrte elogiósă, în care își exprimă plăcerea estordinară, ce a simțit-o ascultând cântecele executate de lăutarul nostru Brașovean. — Nu vor fi mulți lăutari, cari să se potă lăuda cu un certificat elogiós de la o autoritate atât de competentă în ale muzicii, cum este profesorul Hilf!

Societatea filarmonică din Brașov, a sêrbat Marți jubileul de 25 ani al înființării sale. La adunarea de la redută au fost de față primarul orașului d-l Fr. *Hiemesch*, reprezentanții diferitelor reuniuni și membrii societății filarmonice. Președintele societății, d-l vice-span Dr. *Jekel*, salută pe cei prezenți și face istoricul societății, accentuând, în special, meritele ce le-a avut repausatul capelmaistru A. *Brandner* pentru societate. Urmă amintirea elogiósă a membrilor, cari mai sunt în viață, de la înființarea societății. Dr. *Jekel* laudă zelul și stăruința acelor persoane, cari în curs de 25 ani au adus atâtea jertfe de timp și muncă pentru promovarea intereselor societății filarmonice, și dicé, că societatea le este datore cu recunoștință. Acești membri sunt: Friedrich *Wächter*, Iosif *Biró*, Heiner *Linz*, Ios. *Korinszky*, Ios. *Cerny* și Ios. *Pazdera*. Fie-care dintr'înșii au primit din mâna președintelui, de amintire câte un inel de aur, pe lângă acesta președintele le-a mai atârnat pe piept însemnele veteranilor, o panglică albă cu lira.

După-ce președintele cu cuvinte fôrte însuflețitoare a mai amintit meritele neuitate ale lui A. *Brandner* pentru societatea filarmonică, se desvêli portretul în mărime naturală al acestui bărbat prea meritat.

Al doilea președinte, Dr. *Pavelka*, mulțumescé în numele Societății președintelui Dr. *Jekel*, pentru conducerea circumspectă, pentru căldura și însuflețirea cu care se întreprune tot-deuna pentru interesele societății. Până când societatea, dicé Dr. *Pavelka*, are în capul său un conducător atât de viguros, până atunci viitorul ei este asigurat.

Dr. *Pavelka*, în semn de distincție și iubire din partea societății, ofere președintelui ei tabloul membrilor societății, în mijloc cu portretul președintelui. Aceiași tablou s'a oferit și capelmaistrului Max *Krause*, succesorului lui *Brandner*.

Mercuri sêra a fost concertul, al căruia program l'am comunicat deja și care a reușit splendid. După concert a urmat banchetul.

NECROLOG. Subscriși cu inima înfrântă de durere aducem la cunoștință, că iubitul nostru tată, respective moș, strămoș și socru **Moise Bocșan**, protopopul gr. or. român emerit al Aradului, după scurte suferințe la 20 Aprilie v. (3 Maiu st. n.) a. c. la órelé 6 după-am. a încetaț din viață, în al 79-lea an al vieții și 55-lea al preoției sale. Rămășițele pămêntesci ale rēposatului în Domnul, se vor depune spre eternă odihnă în cripta familiară din Curtici în 22 Aprilie v. (5 Maiu st. n.) la óra 1 după am. Fie-i țérina ușoră și memoria binecuvântată.

Curtici, în 20 Aprilie v. (3 Maiu st. n.) 1903. Sept. Sever *Bocșan*, pretor ca-fiu, Riza *Ciontea*, Aurelia *Lazariu*, Silvia *Abrudan*, Iulia ved. *Pinter*, ca fiice. *Adelina Muntean*, ca noră. *Vasilii Pagubă*, jude reg. *Teodor Ciontea*, profesor, *George I. Lazariu* avocat, *Stefan Abrudan* jude regeșc ca gineri. *Hortense Suciu* n. *Paguba*, cu soțul ei Dr. *Ioan Suciu*, *Virgil Paguba*, *Viora E. Ciordaș* n. *Ignat* cu soțul ei Dr. *Ioan Ciordaș*, *Sabin Ignat*, *Ovid* și *Horat Lazariu*, *Traian* și *Lucia Pinter*, *Iris Bocșan* ca nepoți și nepote. *Ionel Suciu* și *Ovid Ciordaș* ca strănepoți.

ULTIME SCIRI.

Londra, 7 Maiu Din Sofia se anunță diarului „Times”: Guvernul bulgar n'a primit încă în mod formal nota energică turcescă trimisă după atentatul din Salonic. Ministrul-president *Danev* a conferit în privința acesta cu ministrul plenipotențiar al Turciei rugându-l să mijlocescă retragerea notei, căci la cas contrar Bulgaria s'ar vedé silită a răspunde c'o notă tot atât de energică, ceea-ce ar provoca amărăciune și iritațiune la Constantinopol.

Belgrad, 7 Maiu. Lângă *Prilep* bandele bulgare s'au ciocnit cu trupele turcesci. Bulgarii au aruncat asupra Turcilor bombe cu dinamită, cari au pricinuit mare pustiire între Turci.

Sofia, 7 Maiu. Sub titlul „Turcia vrea războiul”, diarul „*Vecerna Posta*” publică o informațiune dip Salonic, după care 500 Bulgari au fost uciși în Salonic, în cartierul bulgăresc s'a făcut o adevărată baie de sânge.

Literatură.

— „*Balade populare*” de Avram *Corcea*. O broșură elegant tipărită de 137 pagini, conține o mulțime de pōesii populare, cari caracterizează fantasia poetică a poporului nostru. Aceste pōesii s'au cules de autor de la un lăutar din Bănat cu numele „*Vincentie Miou*”. Prețul broșurei e 1 cor. 60 bani plus 20 bani porto. Se pot procura de la tipografia A. *Mureșianu*, Brașov.

Sosiți în Brașov.

Pe ziua de 6 Maiu n.

Pomul verde: Gross, Pesta; Weiss, S-biu; Neheim, Brașov; Szabó, A. Csernátan. Europa: Greceanu, Bucuresci; Guttman; Rubiner, Husenet; Viena; C-na Bele. Făgăraș: Lenárd, Csombord; Fellegi, Seghedin.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil: Traian H. Pop.

Cursul pieței Brașov.

Din 7 Mai n. 1903

Bancnot rom. Cump.	18.90	Vënd.	18.94
Argint român.	18.70	"	18.80
Napoleon d'or.	19.—	"	19.04
Galben	11.20	"	11.30
Ruble Rusesc	—	"	—
Mărci germane	116.80	"	111.08
Lire turcesc	21.20	"	—
Scris fonc. Albina 5%	101.—	"	101.—

Bonuri rurale croate-slavone . . .	158.—
Impr. ung. cu premii	100.75
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin .	100.55
Renta de argint austr.	121.30
Renta de hârtie austr.	101.10
Renta de aur austr.	93.70
Losuri din 1860.	153.85
Acții de-ale Băncii austro-ungară .	16.25
Acții de-ale Băncii ung. de credit.	728.—
Acții de-ale Băncii austr. de credit	674 —
Napoleon d'or	19.07
Mărci imperiale germane	117.—
London vista	239.75
Paris vista	95.25
Rente de corone austr. 4%	95.20
Note italiene	—

Un harnic comis român,
care posedă limba germană și eventual și cea maghiară, cu o praxă mai îndelungată în branșa de manufactură, află imediat aplicare la D-nii Ioan Comșa & Fiu în Seliște Salar, după împrejurii dela 60 cor. în sus, plus întreținerea intrăgă.
(954,2—3.)

Abonamente la
„Gazeta Transilvaniei“
se pot face ori și când pe timp mai îndelungat séu lunare.

Dr. H. GUST
atelier dentistic,
se află și de aci încolo
Târgul pómelor nr. 19
d'asupra prăvăliilor D-lor
K. Essigman și Simon F.
3—10,(947).

Universae medicinae
Dr. Theodor v. Kiss
Internist și medic de nervi
la căile ferate r. ung
Ordineză dela 2—3 ore.
Ambulatoriu - Electrotherapeutic
deschis dela 9—10 ore a m.
Tratéză bóle interne și de nervi după diferitele metode ce și-a câștigat în praxa proprie de 9 ani **Curéză prin electricitate bóle de femei și de piele.**
Cosmetic pentru față și Electro-masage.
1--10,(956)
Brașov, Târgul hotelor 22,
(casa „Albina“).

Cursul la bursa din Viena.
Din 6 Mai n. 1903

Renta ung. de aur 4%	121.30
Renta de corone ung. 4%	99.55
Impr. căil. fer. ung. în aur 3 1/2%	92.20
Impr. căil. fer. ung. în argint 4%	99.20
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	99.25
Bonuri rurale ungare 3 1/2%	203 —

LOSURI DE CLASĂ
la Loteria XII-a în condițiuni originale.
Losurile vëndute prin noi au făcut până acuma **câștigurile principale** de:
100,000 80,000 50,000 25,000 Coróne,
și afară de aceste încă circa: **dece milioane în total!**
Serviciu prompt!
In cas de câștig se păstrează cea mai mare discrețiune!
Prețurile losurilor:
Los întreg, jumătate los, sfert de los, optime de los.
12 coróne 6 coróne 3 coróne 1.50 coróne
Tragera în 22 și 23 Mai st. nou 1903.
JACOB L. ADLER & FRATELE
societate de bancă în comandită, **BRAȘOV.**
Cea mai mare colectură principală din Transilvania.

Photoplasticul
institut de artă de primul rang.
Brașov, Strada porții nr. 16.
Duminecă dela 3 Mai
până la 9 Mai 1903 de vëndut
o prea interesantă călătorie
pe **Rhin dela Mainz la Köln.**
50 vederi dintre cele mai splendide
Nime se nu pérdă oca-siunea de-ale vedé.
Un „Grand-Gramophon“ cântă gratuit.
M. S. Imperatul reg- Franz Ios-f,
M. S. Imperatul Wilhelm al Germa-niei,
M. S. Regele Eduard al Angliei,
M. S. Regele Edeanuil al Italiei etc.
etc. au vizitat în mai multe rânduri
Photoplasticul (952)
Intrarea **25 cr.** Copii și militari până la sergent **10 cr.** Abonament pentru 8-serii, adulți **fl. 1.20,** copii **60 cr.**

PILULELE PENTRU CURĂȚIREA SÂNGELUI
ale lui I. PSERHOFER.

De mai multe decenii sunt aceste pilule lățite și puține familii se vor afla, la carí ar lipsi o mică provisiune din acest escelent medicament de casă.

S'au recomandat și se recomandă de cătră mulți medici aceste pilule, ca medicament de casă, cu deosebire în contra tuturor suferințelor, ce provin în urma relei mistuiri și constipații, precum: *per-turbarea în circulațiunea feriei, suferința de ficat, slăbirea mațelor, colica cu vëndură, congestiunea la creeri hămoroide (vina de aur) și c. l. etc.*

Prin calitatea lor purificătoare de sânge au cu deosebire bun efect asupra *anemiei* și asupra bólelor ce isvorésc din această, precum: *gálbinare, dureri de cap, nervóse* și a. m. Aceste pilule purificătoare de sânge lucréză așa de ușor, încât nu pricinuesc nici cele mai mici dureri și pentru aceea le póte folosi și cele mai slăbite persoane chiar și copii fără nici o temere.

Aceste pilule purificătoare de sânge se prepară *ve-ribabile* singur numai în farmacia „zum gold Reichsapfel“ a lui **I. PSERHOFER** în **VIENA, Singerstrasse Nr. 15,** și costă o cutie cu 15 pilule **21 cr. v. a.** Un sul cu 6 cutii costă **1 fl. 5 cr.** Déca se trimite suma banilor înainte, costă un su cu pilule **1 fl. 25 cr.** inclusive cu porto, **2 suluri 2 fl. 30 cr., 3 suluri 3 fl. 35 cr., 4 suluri 4 fl. 40 cr., 5 suluri 5 fl. 20 cr., 10 suluri 9 fl. 20 cr.** Mai puțin de un sul nu se póte espeda.

NB. În urma lățirii lor celei mari, se imiteză aceste pilule sub diferite forme și numiri, de aceea se face rugarea a cere anume „**PILULE purifi-cătoare de sânge**“ ale lui **I. PSERHOFER,** și numai acele **sunt veritabile,** a căror instrucțiune pentru folosire este provédută cu iscălitura **I. Pserhofer,** și carí pórtă pe capacul cutiei tot aceeași iscălitură în colóre roșie.

Dintre nenumăratele scrisori, prin carí consumenții acestor pilule, mulțamesc pentru redobândirea sănătății după cele mai varii și grele bóle, lăsăm se urmeza

aci, puține numai, cu observarea, că ori cine au întrebuițat odată aceste pilule, le recomanda mai departe.

Köln, 30 Aprilie 1893.
Stim. D-le Pserhofer! Binevoesc de a-mi trimite éráși 15 suluri din escelelele D-Tale piluri pentru curățirea sângelui cu rambursă postală. Cu această oca-sie Vê aduc mulțămirile mele pentru efectul de minune al pilurilor D-tale.
Cu distinsă stimă,
Franz Pavlistik, Köln, Lindenthal.

Hrasche, lângă Flodnic, 12 Sept. 1887.
Stim. D-le! A fost voința lui Dumnezeu, că pilulele D.-v. au ajuns în mâinile mele, și rezultatul dela acestea îl atribui D.-V. Mă recisem în patul de leusă astfel încât nu mai puteam lucra și așa fi sigur de mórtă, decât nu m'ar fi scăpat minunatele D.-V. pilule. Dumneșu se Vê binecuvinteze de miit de ori. Am confiență, că pilulele D.-V. mé vor face de tot sănătósă, așa precum a folosit și altora.
Theresia Knific.

Wiener-Neustadt, 9 Dec. 1887.
Stim. D-le! În numele mătușei mele de 60 ani îți esprim ce mai căldurosă mulțămire. Dênsa a suferit 5 ani de catar la stomac cronie și de apă. Viéta îi era în chin și se credea deja de perdută. Prin întemplantare a căpătat o cutiă cu escelelele D.-V. pilule purificătoare de sânge, și după o întrebuințare mai îndelungată s'a vindecat.
Cu distinsă stimă
Josefa Weinzettel.

Eichengraberamt bei Gröhl, 27 Martie 1889.
Stim. D-le! Subsemnatul se rogă a mai trimite 4 suluri cu pilulele D.-V. în adevér folo-sitoare și escelele. Nu pot întrelăsa ca se Vê esprim recunoștința mea în scrivința valórei acestora pilule, și le voi recomanda unde nu-mai se va puté tuturor suferinților. Vê autorizesez, ca această a mea mulțămită se o folosiți după plac și ce cale publică.
Cu distinsă stimă **Ignaz Hahn.**

Gotschdorf bei Kohlbach. Oestr. Schlesien. 8 Oct. 1888.
Stim D-le! Vê rog a-mi trimite un sul cu 6 cutii din pilulele D.-V. universale purificătoare de sânge. Numai minunatele D.-V pilule au sé mulțamesc, că am scăpat de o suferința de stomac, care m'a chinuit 7 ani. Aceste pilule n'are sé-mi lipsescă niciodată și esprim prin această mulțămirea mea cea mai căldurosă
Cu cea mai mare stimă
Anna Zwickl.

Liqueur din plante de Alpi, dela W. v. din Bregenz. O buteliă 2 fl. 60 cr., o jumét. but. 1 fl. 40 cr., 1/4 but. 70 cr.

Alefiă americană, cel mai bun mijloc în contra tuturor suferințelor reumatice: durerilor la șira spinării, junghiuri, ischias, migrenă, dureri nervóse de dinți, dureri de cap, junghiuri la urechi etc. 1 fl. 20 cr.

Minunatul Balsam englezesc, dela I. Pserhofer, 1 sticlă 50 cr.

Balsam contra degenerăturei, de I. Pserhofer, de mulți ani recunoscut ca cel mai sigur remediu contra suferințelor de dege-rătură de tot felul, precum și spre vindecarea ranelor fórté învechite, 1 borcan 40 cr., cu poșta francată 65 cr.

Kola Stoll-preparate, medicament escelent, pentru fortificarea stomacului și nervelor.

Kola-Elixir séu Vin 1 litru 3 fl., 1/2 litru 1 fl. 60 cr., 1/4 litru 85 cr.

Pomada Tannochinin de I. Pserhofer, de un lung șir de ani recunoscută de medici, ca cel mai bun mijloc pentru creșterea părului, 1 borcan elegant adjnat 2 fl.

Esență de viétă, (Picăturile din Praga) strict a mistuiri rele greutăți de tot-feliul, un medicament de casă escelent 1 flacon 22 cr., 12 flacone 2 fl.

Balsam în contra gușilor, mijloc pro-fectiv umflătorei la gât. 1 flacon 40 cr., cu trimiterea francată 65 cr.

Sucul-Spitzwegerich, de I. Pserhofer, un medicament de casă fórté cunoscut și escelent în contra catarului, regușelei, tusei spag-moiece etc. 1 sticlă 50 cr., 2 sticlute dimpreună cu trimit. franco 1 fl 50 cr.

Plastru-Universal, de prof. Stendel, la rane din lovitură și ampansă-ură, la tot felul de bube rele și la uscături învechite, ce se sparg periodic la picioare la deget, la rănile și aprinderile de țipe și la multe alte suferințe de acest soiț, s'a protat de multe ori. 1 borcan 50 cr., cu trimite-rea francată 75 cr.

Sare universală purgativă de A. W. Ballrich. Un medicament de casă escelent, con-tra tuturor urmărilor digestiunii stricte; precum: durere de cap, ametéla, cărcei la stomac, acréla în gât, suferințe hămoroide, constipațiune etc. etc. Un pa het 1 fl.

Afară de preparatele aci amintite se mai află **tóte specialitățile farmaceutice indigene și străine,** anunțate prin **tóte** diarele Austro-Ungare și la cas când unele din aceste specii nu s'ar afla în deposit, se vor procura la cerele prompt și ieftia.

Trimiterea cu poșta se efectueză iute, decât se trimite prețul înainte, comande mai mari și cu rambursă, a prețului.

I. PSERHOFER, farmacia „zum goldenen Reichsapfel“ WIEN, I., Singerstrasse Nr. 15.

Ca veritabile sunt a se privi numai acele pilule, a căror instrucțiune eote provédută cu iscălitura **I. PSERHOFER,** și carí pórtă pe capacul fie-cărei cutii tot aceeași iscălitură în colóre roșie.

Scutite prin garanță de marcă și mostră. Imitația se pedepsese aspru.